

ВІСНИК

екологічного наукового та
науково-методичного центру
Криворізького державного
педагогічного університету

Випуск 7

Кривий Ріг
2011

гнень. Всі учні з творчим рівнем засвоєння знань мали високий рівень навчальних досягнень (таких у класі виявилось 25,9 % учнів).

Гірші показники в учнів контрольного класу. Так, 8,0 % учнів класу, які мали репродуктивний рівень засвоєння знань, виявили початковий рівень навчальних досягнень, а 16,0 % – середній рівень. 32,0 % учнів класу, які мали конструктивний рівень засвоєння знань, виявили середній рівень навчальних досягнень і 20,0 % учнів – достатній рівень. Серед учнів із творчим рівнем засвоєння знань лише 4,0 % виявили високий рівень навчальних досягнень, а 20,0 % учнів – достатній.

Висновки. Запровадження Програми формування усвідомлених біологічних знань учнів на основі застосування завдань творчого характеру виявило кращу якість знань учнів експериментального класу. Організація дослідницької діяльності учнів профільних класів в найбільшій мірі сприяє формуванню усвідомлених біологічних знань.

Література

1. Борисова Т. Біологічні задачі на уроках. // Хімія, біологія. – К.: Шкільний світ, № 52 (376). – 2004. – С. 6 – 7.
2. Дослідницька робота школярів з біології: Навчально-методичний посібник / За заг. ред. к. б. н. С. М. Панченко, Л. В. Тихенко. – Суми: Університет. книга, 2008. – С. 61-67.
3. Дослідження як технологія навчання // Біологія. Шкільний світ. – 2006. – № 15. – С. 19 – 20.
4. Єресько О., Матяш Н. Результати дослідження якості біологічної освіти / О. Єресько, В. Курсон // Біологія і хімія в школі. – 2006. – № 1. – С. 8 – 11.
5. Творчі задачі на уроках біології. // Хімія. Біологія. – 2005. – № 64 (листопад). – С. 12-15.
6. Трубачева С., Кравчук О. Досвід дослідної діяльності – основа формування предметних природознавчих компетентностей учнів / С. Трубачева, О. Кравчук // Біологія і хімія в школі. – 2006. – № 1. – С. 16 – 17.

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ

Н. М. Романчик, Є. Х. Євтушенко
Криворізький державний педагогічний університет

Іде процес створення нової школи. На сучасному етапі розвитку відбуваються процеси інтенсифікації навчання учнів.

Загальновідомим є той факт, що підвищення ефективності процесу навчання значною мірою залежить від двох складових:

методів навчання, що розвивають пізнавальну активність учнів та підвищують інтенсивність процесу навчання;

засобів навчання, що дають можливість використовувати ці методи в повному обсязі. Використання комп'ютера як засобу навчання на уроках біології може значною мірою урізноманітнити форми навчальної діяльності, підтримуючи цікавість учнів до роботи протягом усього уроку, використання моделей, імітаційних ситуації і завдань репетиторів полегшує відпрацювання навичок вмінь. Усе це сприяє глибшому засвоєнню навчального матеріалу. Екранні дидактичні посібники й раніше використовувалися на уроках біології у вигляді навчальних фільмів, діафільмів, слайдів. Але при цьому учень завжди відігравав роль пасивного користувача інформації. Використання ж на уроці інтерактивних систем і особливо комп'ютера дозволяє учневі взаємодіяти з носієм інформації, здійснюючи вибір матеріалу, темп подачі та його компонування, тобто бути активним учасником процесу навчання.

Аналіз публікацій з теми «Використання комп'ютерних технологій на уроках біології» показує, що частина матеріалів присвячена висвітленню загальних проблем доцільності комп'ютеризації навчального процесу й використання комп'ютера на уроках

Застосування комп'ютера в школі в цілому позитивно, але воно має свої особливості. Насамперед необхідно враховувати можливості самої школи, тому що школи, з різних причин, або мають старі моделі ЕОМ, або мають їх у недостатній кількості, через що страждають не школа й учителі, а насамперед учні. Наступними причинами, що обмежують використання ЕОМ у школі є: вчителі-предметники (крім вчителів інформатики) найчастіше не є великими фахівцями в області інформаційних технологій і їм необхідно пройти хоча б мінімальний курс користувача ЕОМ; комп'ютерні класи найчастіше сильно завантажені. Відсутнє або не вистачає необхідного програмного забезпечення. Можна було б назвати ще багато причин.

Але комп'ютер повинен стати помічником учителя-предметника. Використання комп'ютера відкриває нові можливості для творчості вчителя. [2]

Підключення комп'ютера до Інтернету залучить учителів і учнів до глобальних ресурсів цієї системи, дозволить спілкуватися з колегами, товаришами з інших регіонів, країн, і нарешті, проводити дистанційне навчання учнів. [1]

Сформулюємо деякі загальні положення з методики застосування комп'ютера: зміст навчального предмета, різні можливості педагогічних програмних засобів, різний фаховий рівень підготовки вчителів у галузі комп'ютерних технологій впливають на методичні прийоми використання комп'ютера; вирішальне значення мають також вікові особливості учнів; при використанні комп'ютера учителю треба пам'ятати про негативний вплив випромінювання монітора на зір, симптом хронічної втоми та болі у

спині, появу психічного стресу тощо, тому треба дотримуватися санітарно-гігієнічних вимог, передбачати спеціальні вправи на уроках для запобігання можливих небажаних наслідків.

Нами була розроблена та апробована програма ефективного підвищення пізнавальної активності учнів засобом використання комп'ютерних технологій у процесі вивчення загальної біології (в структуру уроків було включено методи і прийоми комп'ютерних технологій: використання мультимедійних презентацій, віртуальної біологічної лабораторії, демонстрація відео фрагментів, ілюстрації з ЕНЗП «Бібліотека електронних наочностей. 6-11 кл.», демонстрація мультимедійної презентації «Вода», самостійна робота з текстовим файлом уроку; Контрольна робота).

Аналіз проведеної дослідно-експериментальної роботи свідчить про те, що використання комп'ютерних технологій позитивно впливає на рівень успішності учнів з біології, підвищує зацікавленість старшокласників предметом, розвиває пізнавальний інтерес, а отже сприяє позитивній динаміці пізнавальної активності на уроці.

Учні показують стабільно високі результати навчання. Ця технологія розвиває не тільки учнів, а й учителя, робить його роботу приємною, успішною, результативною, полегшує працю, забезпечує професійний ріст.

Література

1. Неведомська Є. Комп'ютерні технології під час навчання біології / Є. Неведомська // Біологія і хімія в школі. – 2008.- № 4.
2. Селевко Г. К. Проектуємо комп'ютерний урок/Г. Селевко// Інформатика (Шкільний світ).-2005.-№ 5.

МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ БЖД І ЕКОЛОГІЇ

В. П. Фараонов

Криворізький технікум Національної металургійної академії України

Одним з найпотужніших джерел антропогенного перетворення природного середовища є діяльність гірничовидобувної промисловості Криворізького залізорудного басейну.

Екологічні проблеми, викликані гірничовидобувною діяльністю мають комплексний характер. Комплексність пояснюється тим, що розповсюдження забруднюючих речовин усіма головними шляхами: повітряним (під час дроблення, збагачення породи, складування відходів) і водним (під час водовідведення з шахт, стоків з шламосховищ та технологічних стоків при збагаченні).

Крім того, Кривбас - найбільший залізорудний басейн в Україні. На сьогодні в Кривбасі діють: 20 експлуатаційних шахт, 3 дренажних комплекси, 6 гірничо-збагачувальних комбінатів (ГЗК) з найбільшими в Укра-